

PROPOSTES DIDÀCTIQUES

A. SOBRE L'AUTOR I EL SEU CONTEXT

1. Després d'haver llegit la Introducció, que et serà de gran utilitat per a resoldre moltes d'aquestes activitats, debateu amb els companys i les companyes si cal, o no, que el teatre estiga protegit per les institucions públiques, com ho estan els museus i les biblioteques.
2. Explica, amb les teues paraules, en què consisteix la vitalitat del teatre valencià actual i les contradiccions que, tot i això, presenta.
3. Determina quin és l'aspecte més destacat del món escènic, des de fa un temps, tant a Espanya com a Europa.
4. Diferencia les tres tendències fonamentals en què poden agrupar-se les obres dels autors valencians actuals.
5. Per acostar-nos a la trajectòria literària de Roberto García, contesta les preguntes següents:
 - 5.1. Quina és la seua formació teatral i quines altres activitats creatives realitza a més de l'escriptura teatral?
 - 5.2. Quins són els seus inicis com a dramaturg i com a director?
 - 5.3. Quins premis ha aconseguit al llarg de la seua carrera?
6. Per entendre millor l'autor i l'obra:
 - 6.1. Cita les obres que ha escrit a quatre mans i anota amb qui les ha escrites.
 - 6.2. Assenyala les obres de l'autor adreçades a un públic infantil.
 - 6.3. Esbrina els elements que tenen en comú moltes de les obres de Roberto García.
 - 6.4. Conta el somni d'un dels personatges d'*Òxid*.
 - 6.5. Interpreta el significat de la frase de Pau, un personatge d'*Indecent*, que apareix en la Introducció.
 - 6.6. Resumeix el missatge de *Pica, ratlla, triturada*.

B. SOBRE 'COMBUSTIÓ'

B.1. INTERPRETACIÓ

1. Sobre el títol

- 1.1. Defineix el mot *combustió* i, a partir d'aquest significat, digues a què fa referència el títol de l'obra.
- 1.2. Posa-li un altre títol que consideres adequat.
- 1.3. Roberto García aposta pels títols concloents, enunciats en una sola paraula. Indica altres obres seues amb títol d'un únic mot.

2. Sobre el sentit

- 2.1. Determina en poques paraules el tema principal de l'obra i enumera els diferents temes secundaris que s'hi aborden.
- 2.2. L'obra planteja el conflicte entre la racionalitat i el caos. Assenyala en el text els moments en què es manifesta cadascun d'aquests aspectes.
- 2.3. La protagonista és una família. Resumeix la situació inicial en què es troben els seus membres i el final a- què arriben.
- 2.4. Mireia sosté que la ciència està a punt de convertir els éssers humans en Déu. Raona de quina manera.
- 2.5. Al voltant de Mireia, malgrat això, es mouen éssers amb una entitat divina escassa. Analitza per què són així i quin pot ser, per tant, el missatge de l'autor.
- 2.6. A l'escena 6, Fabià relata un succés ocorregut a Ojeda. Enuncia i valora les conclusions que n'extrau Fabià.
- 2.7. Al final de la penúltima escena, Teo, totalment trastornat, necessita portar a la pràctica l'ensenyança de Fabià. Demostra si ho aconsegueix, o no, i de quina manera.
- 2.8. Indica en quin sentit coincideix el missatge de Fabià amb l'extret:
 - a) del relat que Mireia conta, en sol·licitar-li Enric ajuda, al final de l'escena 10.
 - b) de l'últim parlament de Mireia a l'escena 7, interessant també en aquest sentit.

- 2.9. De nou, Mireia (a l'escena 14) relata un altre succés viscut per ella quan presencia una taula rodona sobre malalties gàstriques. Resumeix aquest relat i la conclusió que n'extrau.
- 2.10. A l'escena 11, Fabià narra la història de la xica de la piscina per explicar l'estrany funcionament de la ment. Interpreta-ho en relació amb els personatges de l'obra.
- 2.11. Desxifra el sentit de les dues escenes monòleg de Mireia, una amb el bebé i una altra amb Enric a punt de morir.

3. Sobre el tractament humorístic

- 3.1. Les persones amb traumes i obsessions psicòtiques són dignes de llàstima. En l'obra, però, l'índole d'aquests problemes ens mou a la rialla més que no a la preocupació. Per què?
- 3.2. La relació entre Davínia (alumna) i Enric (professor), encara que és tempestuosa, té moments còmics. Indica'ls.
- 3.3. El descobriment, quasi al final de l'obra, de les intencions reals de Fabià ens fa riure. Per què?
- 3.4. La situació que es dona per primera vegada a la revista *Voyager* és pròpia d'una comèdia. Demuestra per què és certa aquesta afirmació.
- 3.5. L'escena 16 té tots els elements d'una tragèdia grotesca. Analitza'ls.
- 3.6. Assenyala les imatges absurdes amb què Marcel es refereix a les seues relacions sexuals.
- 3.7. La comicitat i el patetisme són, a vegades, molt prop. Indica quins són els personatges caracteritzats per ambdós aspectes i explica per què són còmics i alhora patètics.
- 3.8. Alguns finals d'escena tenen un gran sentit de l'humor. Dóna'n exemples.
- 3.9. Una escena pot resultar més còmica si l'anterior ha finalitzat amb un moment molt dramàtic. Busca i comenta aquesta possibilitat en el text.
- 3.10. A l'escena 5, pare i filla tracten de sincerar-se: extrau-ne els moments d'humor.
- 3.11. Les recurrències, és a dir, la repetició de moments pràcticament idèntics, potencien l'humor. Troba-n'hi algunes.
- 3.12. Una de les situacions més còmiques de l'obra la protagonitzen Enric i Teo davant de Davínia. Demuestra si és certa aquesta afirmació.
- 3.13. L'absurd pot ser un altre dels ingredients de l'humor. Açò ho veiem especialment pel que conta Mireia del bebé que tenia tanta fam. Indica en

aquest cas, i en altres de la resta de l'obra, aspectes que poden considerar-se còmics i d'altres que en resulten absurds.

- 3.14. L'enfrontament *virtual* de Teo amb Marcel de l'escena 13 és còmic pel joc de perspectives que s'encreuen. Explica-ho.

B.2. LA CONSTRUCCIÓ DRAMÀTICA

1. L'estructura

- 1.1. Descriu els espais on es desenvolupa l'obra.
- 1.2. Fes una relació de les escenes i indica el lloc i el temps de cadascuna d'elles.
- 1.3. Algunes escenes apareixen separades, però, en realitat, se succeeixen cronològicament. Assenyala-les.
- 1.4. Hi ha situacions simultànies. Com s'hi ha suggerit açò?
- 1.5. *Combustió* és un text dramàtic caracteritzat per l'absència quasi general d'acotacions. Justifica si és encertat o no aquest plantejament.
- 1.6. Delimita les pàgines que ocupen les diferents parts en què s'organitza l'acció (plantejament, nus i desenllaç).
- 1.7. Roberto García treballa a consciència cada escena. Tria'n una que estiga ben aconseguida, segons el teu punt de vista. Presta atenció a com comença, com avança i al desenllaç concloent. Explica tot açò.
- 1.8. Assenyala aquelles escenes que tenen un ritme àgil i aquelles que alenteixen l'acció.
- 1.9. L'escena 13 posseeix una construcció particular. Indica en quin sentit açò és veritat.
- 1.10. Resumeix cadascun dels relats breus que apareixen en l'obra (successos que contenen els personatges).

2. Personatges

- 2.1. Explica què significa *Dramatis personae* en una obra de teatre.
- 2.2. L'autor de *Combustió*, a través de *Dramatis personae*, presenta els personatges diferenciant-los per sexes. Després d'haver llegit el text, interpreta les raons d'aquesta divisió i si és encertada o no.
- 2.3. Els personatges adults masculins es caracteritzen per la seua professió. Explica en quin sentit coincideix allò que hom espera d'ells amb allò que fan i amb el que són realment.
- 2.4. Les obsessions d'alguns personatges esdevenen malalties. Quins personatges obsessionats hi destacaries i per què?

- 2.5. La incomunicació és un tret definidor de la relació entre els personatges, fonamentalment entre els membres de la família protagonista. Com es comprova açò en l'obra?
- 2.6. Fes una fitxa de cada personatge, i indica-hi el nom, la importància, la relació amb els altres, el seu objectiu o tasca (el que pretén aconseguir), què li ho impedeix (si és quelcom d'extern a ell o si roman al seu interior), com es comporta per tal d'aconseguir el seu objectiu i si, finalment, ho aconsegueix.
- 2.7. D'aquells personatges que consideres protagonistes, valora'n l'evolució. Tingues present com apareixen al principi de l'obra i com arriben al final d'ella.
- 2.8. Resumeix cadascuna de les línies de relació de Teo: *a)* amb Alícia i amb el banc, *b)* amb els de la revista, *c)* amb la família, i *d)* amb Enric.
- 2.9. La immaduresa i la irresponsabilitat són dos trets compositius de Teo. Explica per què.
- 2.10. Teo és escriptor de relats de viatges, però amb una pronunciada falta d'ètica professional. En què consisteix açò?
- 2.11. Describeu els trets compositius de Mireia.
- 2.12. La capacitat d'autocontrol de Mireia és sorprenent. Busca moments del text que ho certifiquen.
- 2.13. Davínia és un ésser paradoxal: pot repugnar-nos el seu comportament i, al mateix temps, ens inspira certa llàstima. Raona què hi ha de vertader en aquesta afirmació.
- 2.14. La relació Enric-Davínia és un clar exemple del món a l'inrevés. En quin sentit?
- 2.15. Reflexiona sobre l'individualisme i l'egoisme d'alguns d'aquests personatges, i indica quins d'ells posseeixen aquests trets de manera intensa i per què.
- 2.16. El sexe és un altre dels trets compositius de certs personatges. Explica com els caracteritza.

B.3. ACTIVITATS DE REFLEXIÓ, PRÀCTICA I CREATIVITAT ORAL I ESCRITA

1. Fes una redacció sobre els temes que aborda l'obra i la intenció de l'autor.
2. Organitza un debat amb els companys on defengueu i ataqueu les posicions i comportaments de Teo i Mireia.
3. Crea una notícia de premsa a partir de l'escena entre Teo i Alícia.
4. Elabora una carta al gerent d'una editorial perquè publiqui el text, i argumenta a favor d'ell.

5. Construeix un diàleg teatral en què Davínia conte a una amiga íntima la situació per la qual està passant.
6. Converteix el succés que narra Teo sobre el robatori dels diners en un diàleg teatral.
7. Transforma en un relat l'acomiadament de Teo.
8. En general, el llenguatge dels personatges es caracteritza per la frase breu i concisa. Posa diversos exemples de cada personatge.
9. «Del text destaca la riquesa de registres i de nivells lingüístics.» Explica el significat d'aquesta frase i demostra que és certa.
10. Mireia es caracteritza per emprar un registre culte. Assenyala'n alguns exemples.
11. Indica exemples del nivell col·loquial, com ara frases fetes, repeticions, expressió de les emocions, imatges populars, frases inacabades, etc.
12. Quina funció té l'abundància de repeticions i punts suspensius que apareixen en el text?
13. En un moment determinat, Mireia li diu a Teo: «Ordena, construeix», perquè el seu discurs és incoherent. Aporta exemples d'aquesta incoherència.
14. També hi ha mostres d'un llenguatge malsonant. Arreplega'n algunes.
15. Certs personatges acaben bastant alterats emocionalment. Com s'hi aconsegueix expressar lingüísticament aquesta alteració?
16. No obstant això, el llenguatge del director és totalment oposat i té, a més, una característica molt particular i interessant. Explica tot això.
17. Marcel utilitza nombrosos exemples del llenguatge que tenen a veure amb la funció fàtica, és a dir, amb la necessitat de mantindre viva la comunicació. Assenyala'n alguns.

18. En canvi, el director practica la funció conativa o apel·lativa: tracta d'influir sobre els receptors. Explica com es marca això en el text.

B.4. EL TEXT PER A LA REPRESENTACIÓ

1. Tria, per a cada personatge, un actor o actriu conegut que, al teu parer, siga idoni per a representar l'obra, i justifica per què.
2. També és important l'elecció d'un vestuari (estil, colors...) que donarà a l'espectador més dades sobre cada personatge i la relació amb els altres. Dibuixa figurins dels personatges amb el seu vestuari.
3. Dissenya o descriu l'escenografia, tenint en compte els canvis ràpids d'espais.
4. Explica com solucionaries cada canvi escènic perquè no fóra sempre el típic i – moltes vegades– insofrible fosc.
5. Tria una música (estil, autor...) que trobes que li vaja bé a l'obra i justifica la teua decisió.
6. Busca dos o tres moments de l'obra en què col·locaries la música.
7. Confecciona un cartell per a l'espectacle.
8. El programa de mà és una informació que té l'espectador només uns moments abans de la representació:
 - a) Digues quina informació cal que hi aporte perquè resulte interessant.
 - b) Escriu el text que hi col·locaries.
9. Imagina que vols difondre una estrena hipotètica: redacta una nota de premsa per a enviar als diferents mitjans de comunicació.